

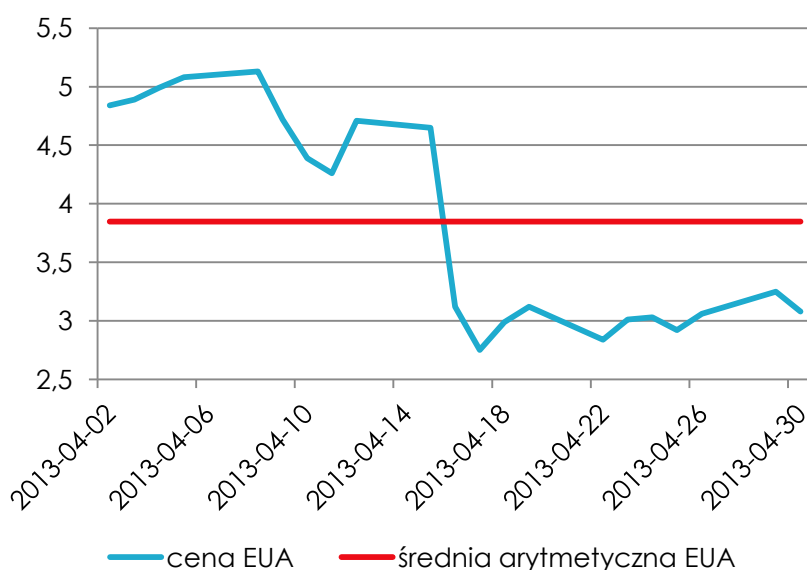
Raport z rynku CO₂

Nr 13, kwiecień 2013

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w kwietniu

Dzienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot (wykres 1) w kwietniu 2013 roku poruszały się w przedziale od 2,75 do 5,13 euro. Poziom minimum cenowego został

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w kwietniu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

wyznaczony 17 kwietnia (2,75 euro), natomiast poziom maksimum w piątym dniu handlowym miesiąca (5,13 euro – 8 kwietnia). W porównaniu do poprzedniego miesiąca zakres zmienności cen uprawnień EUA w kwietniu był rekordowo wysoki i stanowił aż

86,55% cenowego minimum kwietnia. Wysoka rozpiętość cen uprawnień EUA świadczyła o bardzo dużej nerwowości, która pojawiła się na rynku, spowodowanej w głównej mierze głosowaniem w PE i odrzuceniem przez eurodeputowanych poprawki zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE umożliwiającą czasowe wycofanie części uprawnień.

W pierwszych dziesięciu transakcyjnych dniach kwietnia ceny uprawnień EUA utrzymywały się w trendzie bocznym charakterystycznym dla sytuacji, w której nie sposób wyróżnić wyraźnego trendu malejącego lub rosnącego, chociaż między 9 a 11 kwietnia na rynku odnotowano znaczący spadek cen uprawnień EUA. Początkowy lekki wzrost cen uprawnień EUA o blisko 6% w wymienionym trendzie bocznym odzwierciedlał optymistyczne nastroje inwestorów wierzących w przyjęcie opcji backloadingu podczas głosowania w PE. Jednakże, w dniu 9 kwietnia eurodeputowana Eija-Riitta Korhola opublikowała na jednym z serwisów społecznościowych informację, że zdecydowana większość członków największego ugrupowania w Parlamencie Europejskim, EPP (Europejskiej Partii Ludowej) opowie się przeciwko wprowadzeniu backloadingu. Ze względu na długo oczekiwany wynik głosowania i związaną z tym dużą nerwowość inwestorów cena EUA w dniach między 9 a 11 kwietnia zanotowała spadek o prawie 17%. Po trzech dniach deprecjacji nastąpiła korekta wzrostowa kursu uprawnień EUA (o prawie 10,5%) spowodowana strachem inwestorów przed podwyżką ceny EUA po ewentualnym przyjęciu poprawki do dyrektywy EU ETS.

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA w kwietniu 2013 roku

L.p	Data	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	2-8 kwietnia	+5,99%	<ul style="list-style-type: none"> • Pozytywne nastroje przed głosowaniem w sprawie backloadingu • Działania spekulacyjne
2	9-11 kwietnia	-16,96%	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja o sprzeciwie wobec przyjęcia backloadingu wśród zdecydowanej większości członków największego ugrupowania w Parlamencie Europejskim, EPP (Europejskiej Partii Ludowej)
3	12 kwietnia	+10,56%	<ul style="list-style-type: none"> • Stanowisko jednego z niemieckich eurodeputowanych o korzystnym wyniku głosowania (poparcie czasowego wycofania części uprawnień z rynku EU ETS) w Parlamencie Europejskim
4	15-17 kwietnia	-41,61%	<ul style="list-style-type: none"> • Odrzucenie opcji backloadingu na głosowaniu w Parlamencie Europejskim • Pesymistyczne nastroje po głosowaniu • Najniższe od ośmiu lat ceny energii na rynku niemieckim
5	18-19 kwietnia	13,45%	<ul style="list-style-type: none"> • Korekta kursu po gwałtownym spadku z poprzednich dni
6	22 kwietnia	-8,97%	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja o braku porozumienia między niemieckimi Ministrami Środowiska i Gospodarki nt. przyjęcia stanowiska ws. backloadingu (najbardziej prawdopodobnym przerwaniem impasu będą niemieckie wybory 22 września).
7	23-24 kwietnia	+6,69%	<ul style="list-style-type: none"> • Skup EUA przez inwestorów ze względu na atrakcyjną cenę • Wzrost cen akcji na rynkach kapitałowych
8	25 kwietnia	-3,63%	<ul style="list-style-type: none"> • Korekta kursu ceny uprawnień do emisji
9	26-29 kwietnia	+11,30%	<ul style="list-style-type: none"> • Skup EUA przez inwestorów ze względu na atrakcyjną cenę • Obawy przed wzrostem kursu uprawnień do emisji
10	30 kwietnia	-5,23%	<ul style="list-style-type: none"> • Mniejsze zainteresowanie rynkiem EU ETS ze względu na upływający termin rozliczenia się z emisji CO2 za rok 2012

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych.

Kluczowym momentem dla kursu uprawnień EUA był dzień 16 kwietnia, czyli dzień głosowania nad przyjęciem poprawki zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE umożliwiającą czasowe wycofanie części

uprawnień z rynku EU ETS (informacja poniżej). Odrzucenie pomysłu wprowadzenia backloadingu na głosowaniu w Parlamencie spowodowało gwałtowny ponad 40% spadek ceny uprawnień EUA. Również w dniu

głosowania przekroczone została średnia miesięczna cena uprawnień EUA, wynosząca 3,85 euro. Należy zauważyć, że w dzień po głosowaniu w Europarlamencie zanotowano najniższą wartość uprawnień do emisji w III okresie rozliczeniowym, czyli cenę 2,75 euro.

Od tego momentu, w dalszej części kwietnia zarysował się niewielki trend rosnący z dwoma korektami spadkowymi kursu uprawnień EUA. Na pierwszą z nich (spadek o -8,97%) wpłynęły doniesienia o impasie w rządzie niemieckim na temat przyjęcia opcji stanowiska ws. backloadingu, który prawdopodobnie potrwa przynajmniej do 22 września, kiedy to odbędą się wybory w Niemczech. Dotychczas za przyjęciem poprawki do dyrektywy o europejskim systemie handlu uprawnieniami było niemieckie Ministerstwo Środowiska, a przeciwne temu było Ministerstwo Gospodarki. Kanclerz Niemiec Angela Merkel unikała jednoznacznej deklaracji za którąś z opcji, co skutkowało tym, że podczas głosowania w sprawie backloadingu wśród niemieckich europarlamentarzystów stosunek głosów był 48 za, 42 przeciw, 1 wstrzymany a 8 eurodeputowanych było nieobecnych.

Kolejna niewielka korekta spadkowa prawdopodobnie spowodowana była obawami inwestorów o możliwe odwrócenie trendu wzrostowego ze względu na rekordową liczbę sprzedanych w tym czasie uprawnień EUA - ponad 24,5 mln (18,54 mln z III okresu i 6,039 z II okresu rozliczeniowego).

W dniu następnym, tj. 22 kwietnia, okazało się, że wątpliwości co do stabilności kursu uprawnień EUA były bezpodstawne. Do przedostatniego dnia kwietnia ceny uprawnień EUA zyskiwały na wartości i wyniosły 3,25 euro. Ostatni dzień cechował się

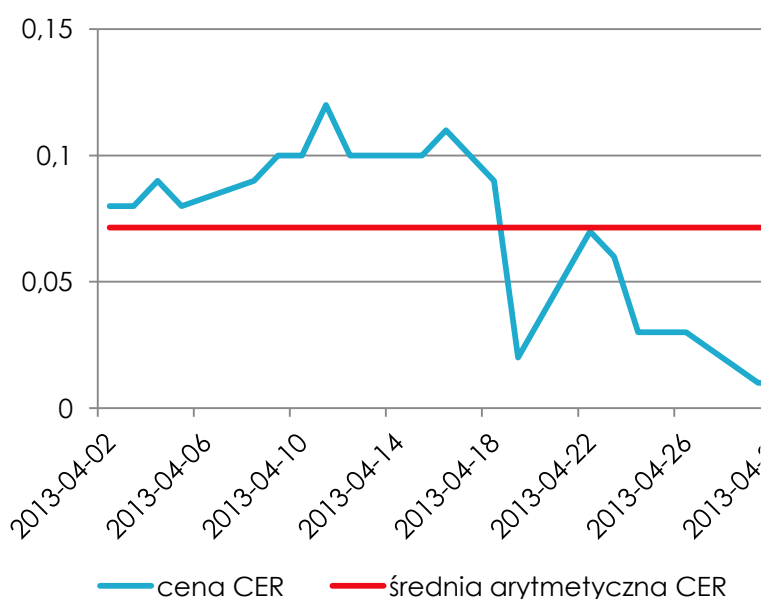
spadkiem kursu o 5,23% ze względu na brak zainteresowania ze strony kupujących, w szczególności instalacji objętych systemem. Prawdopodobnie większość inwestorów nie czekała z zakupem brakujących uprawnień do ostatniego dnia rozliczeniowego, tylko zabezpieczyła swoją emisję CO₂ za pomocą uprawnień EUA pozyskanych wcześniej.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w kwietniu

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w kwietniu 2013 roku (przedstawione na wykresie 2) poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego minimum (0,01 euro) oraz maksimum (0,12 euro). Zakres zróżnicowania cen jednostek CER w kwietniu wyniósł 0,11 euro.

Ceny CER w kwietniu, po marcowym spadku, przez pierwszą połowę miesiąca (do 18 kwietnia) utrzymywały się na dosyć stabilnym poziomie w granicach od 0,8 do 0,12 euro. W tym okresie odnotowano dwie najwyższe

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w kwietniu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

wyceny jednostek CER powyżej 10 eurocentów, tj. maksimum cenowe miesiąca na poziomie 0,12 euro w dniu 11 kwietnia oraz 0,11 euro w dniu 16 kwietnia. Drastyczny spadek cen jednostek CER został odnotowany w dniu 19 marca do poziomu 0,02 euro. Na powyższy spadek wpływ miał wynik głosowania w PE ws. backloadingu oraz brak wyraźnego entuzjazmu ze strony państw członkowskich i podmiotów podczas spotkań konsultacyjnych w sprawie nowego porozumienia międzynarodowego oraz reformy EU ETS. Podczas kolejnych dwóch dni transakcyjnych nastąpiła korekta zwykła, ale wycena jednostek CER nadal utrzymywała się dużo poniżej poziomu 0,10 euro. W dniu 24 kwietnia nastąpił ponowny drastyczny spadek cen jednostek CER do 0,03 euro, który utrzymywał się na tym poziomie przez kolejne 2 dni transakcyjne. 29 kwietnia cena spadła prawie do zera, tj. 0,01 euro, i utrzymywała się przez kolejny dzień transakcyjny, co stanowiło jednocześnie minimum tego miesiąca.

Znaczący spadek wyceny jednostek CER w ostatnich miesiącach, utrzymywanie się ceny na poziomie 0,10 EUR i niższej oraz drastyczny spadek do poziomu 0,01 EUR, pokazuje jak niską wartość rynkową mają obecnie jednostki CER. Na wzrost wyceny jednostek nie ma nawet wpływu fakt, że od 1 maja 2013 r. zostaną zmienione zasady, tj. zablokowane zostanie wykorzystywanie jednostek z projektów redukujących emisję z niektórych gazów przemysłowych (HFC-23) oraz tlenu azotu N₂O powstającego przy produkcji kwasu adypinowego, co zmniejszy podaż jednostek.

Średnia arytmetyczna z całego miesiąca (czerwona linia na wykresie 2), na poziomie 0,07 euro, była niższa o 57% od średniej z poprzedniego miesiąca, co wynikało

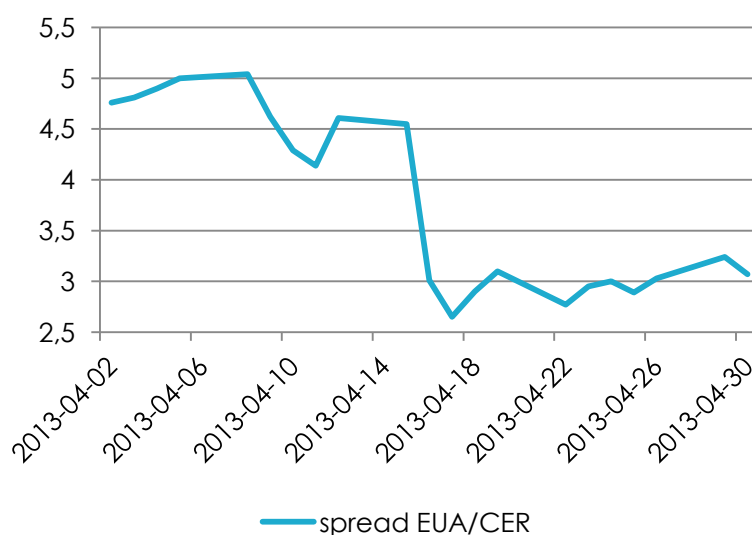
z wysokiego poziomu cen na początku marca i znaczącego spadku wyceny jednostek CER w kwietniu. Wykres kształtowania się cen jednostek CER przeciął linię średniej jeden raz - podczas drastycznego spadku, który miał miejsce pomiędzy 18 a 19 kwietnia. Następnego dnia transakcyjnego nastąpiło odbicie i cena jednostek CER zrównała się z linią średnią, ale do końca miesiąca wartość 0,07 euro nie została już przekroczona.

Kwietniowy spread EUA/CER

Należy zauważyć, że wykres spreadu EUA/CER (wykres 3) wygląda niemal identycznie jak wykres cen uprawnień EUA (wykres 1). Wiąże się to przede wszystkim z bardzo niskim przedziałem zmienności jednostek CER na poziomie 0,11 euro.

Spread EUA/CER w pierwszym dniu handlowym miesiąca znajdował się na dość wysokim poziomie 4,76 euro. W związku ze wzrostem notowań EUA oraz stabilną wyceną

Wykres 3. Spread EUA/CER w kwietniu 2013 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

jednostek CER w 4. i 5. dniu transakcyjnym, spread osiągnął wartość równą lub nawet wyższą niż 5 euro. W kolejnych dniach

zarysowywała się coraz bardziej konwergencja, tj. równoczesny spadek notowań na rynku EUA i wzrost cen jednostek CER i ostatecznie wartość spreadu obniżyła się do poziomu 4,14 euro (11 kwietnia). W kolejnych dwóch dniach handlowych nastąpił wzrost wyceny EUA (związany z pozytywnymi prognozami głosowania ws. backloadingu), który przeniósł się na wzrost wyceny spreadu - powyżej 4,5 euro. Jednakże wynik głosowania w PE obniżył nastroje inwestorów i zarówno ceny EUA jak i CER odnotowały spadki, co przełożyło się również na spadek spreadu do 2,65 euro, tj. minimum miesiąca odnotowane w dniu 17 kwietnia. Po tym drastycznym spadku wycena spreadu odbiła się przekraczając nieznacznie granicę 3 euro w dniu 19 kwietnia (dokładnie 3,10 euro), by znowu spaść na 2,77 euro w dniu 22 kwietnia - do poziomu bardzo bliskiego minimum miesiąca. Kolejne 4 dni transakcyjne to chwilowe spadki i wzrosty cen jednostek CER oscylujące w okolicy wartości spreadu na poziomie 3 euro. Nieznaczny wzrost, do poziomu 3,24 euro, został odnotowany 29 kwietnia, co wynikało ze zwyżki wyceny uprawnień EUA oraz drastycznego spadku wartości jednostek CER. Ostatniego dnia transakcyjnego kwietnia spread powrócił do poziomu wyceny niewiele ponad 3 euro.

Z perspektywy całego miesiąca spread EUA/CER przekroczył barierę 5 euro, co nie zostało osiągnięte w marcu. Najwyższy poziom spreadu został osiągnięty 8 kwietnia i wyniósł 5,04 euro, co było najbardziej korzystnym momentem do zamiany jednostek CER na uprawnienia EUA. Najgorszym dniem do wymiany był 22 kwietnia z wartością spreadu na poziomie 2,77 euro.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń rynkowych w kwietniu 2013 roku:

- ▶ **2 kwietnia** – pierwsza w historii polska aukcja uprawnień do emisji gazów cieplarnianych (EUA) z rezerwy II okresu rozliczeniowego 2008-2012 dla

zatwierdzonych projektów wspólnych wdrożeń (JI).

- ▶ **9 kwietnia** – Eija-Riitta Korhola opublikowała na jednym z serwisów społecznościowych informację, że zdecydowana większość członków największego ugrupowania w Parlamencie Europejskim, EPP (Europejskiej Partii Ludowej) opowie się przeciwko wprowadzeniu opcji backloadingu.
- ▶ **12 kwietnia** – Matthias Groote, niemiecki socjalistyczny eurodeputowany na jednym z serwisów społecznościowych wyraził przekonanie, że większość europarlamentarzystów poprze pomysł wprowadzenia backloadingu.
- ▶ **16 kwietnia** – Głosowanie nad przyjęciem decyzji zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE umożliwiającą czasowe wycofanie części uprawnień z rynku EU ETS.
- ▶ **22-26 kwietnia** – Tydzień, w trakcie którego sprzedano na rynku pierwotnym rekordową liczbę uprawnień do emisji, około 24,5 mln.
- ▶ **23 kwietnia** – Dodatkowa runda sesji polskiej aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych (EUA) z rezerwy okresu rozliczeniowego 2008-2012.
- ▶ **30 kwietnia** – Ostatni dzień rozliczania się z emisji CO₂ z ubiegłego roku przez instalacje emisjami objęte EU ETS. Również ostatni dzień rozliczania się jednostkami CER/ERU pochodzącymi z projektów związanych z niszczeniem HFC-23 oraz N₂O z produkcji kwasu adypinowego za II okres rozliczeniowy.

Kwietniowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez

Tabela 2. Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 2 maja 2013 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2013-2020							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ICE ECX EUA Futures December*	3,03	3,18	3,28	3,38	3,45	3,69	3,96	4,25
Średnia w całym okresie	3,53							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

Tabela 3. Okresowe szacunki cen uprawnień EUA oraz jednostek CER [w euro]

Instytucja/okres	2013		2014		2015		2013-2020	
	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER
jednostki								
Schwartzthal Kapital	3,75	0,35	4,25	0,50	5	0,75	6,50	0,80
Point Carbon	3	x	4	x	5	x	6	x
Consus	4,32	0,13	5,24	0,17	6,75	0,21	6,95	0,23
Solvay Energy Service	10	2,5	11	3	12	3	12,10	2
Nomisma Energia	4,20	0,20	6	0,30	7,40	0,50	10,60	0,50
Średnia	5,89	0,76	8,40	1,01	10,35	1,33	10,58	1,15

Źródło: Point Carbon, 25 kwietnia 2013 r.

znane instytucje finansowe, takie jak np. Point Carbon lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures¹, których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a termin wygaśnięcia kontraktu przypada na grudzień kolejnego roku.

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów

¹ Kontrakt future to instrument finansowy, będący rodzajem umowy, zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie. Standardowe kontrakty terminowe wygasają w grudniu danego roku (do tego czasu można nimi obracać na giełdzie). Najbardziej płynnym obecnie rynkiem kontraktów EUA futures jest ICE/ECX z siedzibą w Londynie.

terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane, o których mowa powyżej, zostały opublikowane w dniu 2 maja 2013 roku. Biorąc pod uwagę fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2013-2020.

Na dzień 2 maja 2013 r. kontrakty na koniec roku 2020 rynek terminowy wycenia na 4,25 euro. W poprzednim miesiącu (w dniu 5 kwietnia) wartość kontraktów nie tylko na 2020, ale również na wcześniejsze lata była dużo wyższa, średnio o 2,5 euro za

uprawnienie. Największą różnicę cenową między wycenami kontraktów na początku kwietnia i maja można zauważyć w kontrakcie na 2020 rok – 2,9 euro, a najmniejszą w 2013 r. – 2,02 euro. Spadek cen kontraktów terminowych EUA wycenianych na początku maja był spowodowany wynikiem głosowania w sprawie wprowadzenia backloadingu. O tym jak istotne to było wydarzenie, świadczy duży spadek cen o wspomnianą średnią wartość – 2,5 euro za uprawnienie do emisji.

W tabeli 3 zamieszczono prognozy cen EUA w okresie 2013-2020 pięciu instytucji finansowych i analitycznych. Zastąpiono prognozy Barclays Capital prognozami instytucji Schwartzthal Kapital, ze względu na zamknięcie oddziału zajmującego się rynkiem EU ETS. Opublikowanie prognoz poszczególnych instytucji nastąpiło w dniu 25 kwietnia, czyli 9 dni po głosowaniu Parlamentu Europejskiego nad wprowadzeniem backloadingu. Największe zmiany w porównaniu do marcowej prognozy, dokonała instytucja Point Carbon i Schwartzthal Kapital. Ta pierwsza znacznie obniżyła prognozowane ceny EUA, najwięcej w 2015 r. - aż o 9 euro. Bardziej zachowawczą prognozę opublikowała austriacka Schwartzthal Kapital, która obniżyła wartości uprawnień do emisji od 0,5 euro w 2013 r. do 4 euro w 2020 r. Różnice w prognozowanych cenach jednostek CER również miały coraz większą amplitudę, która w 2020 r. wyniosła 1,7 euro za jednostkę. Natomiast Nomisma Energia obniżyła cenę EUA w roku 2015. o 1,2 euro, w porównaniu do wcześniejszej prognozy. Zarówno Consus jak i Solvay Energy Service praktycznie nie zmienili swoich prognoz. O ile Consus prawdopodobnie uwzględnił w marcowej prognozie niepowodzenie w przyjęciu opcji backloadingu na głosowaniu Parlamentu Europejskiego, o tyle Solvay Energy Service opublikował prognozy mające niewielkie szanse na urzeczywistnienie.

Głosowanie Parlamentu Europejskiego nad przyjęciem backloadingu

W dniu 16 kwietnia 2013 roku odbyło się głosowanie Parlamentu Europejskiego nad przyjęciem poprawki zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE i umożliwiającą czasowe wycofanie części uprawnień do emisji. Wynikiem 315 za, 334 przeciw i 63 europarlamentarzystach wstrzymujących się od głosu pomysł wprowadzenia backloading został odrzucony (tabela 4).

Natychmiastową reakcją był gwałtowny spadek ceny uprawnień w dniu głosowania, oraz w dniu następnym, aż o 40,86%, w porównaniu do notowań z dnia 15 kwietnia, poprzedzającego posiedzenie Parlamentu Europejskiego.

Co ciekawe, już po głosowaniu część europarlamentarzystów stwierdziła, że pomyliła się podczas głosowania. Według serwisu Point Carbon podział głosów, uwzględniając błędne głosy, byłby jeszcze bardziej wyrównany: 323 za, 328 przeciwko i 61 wstrzymujących się.

Wprowadzona poprawka do dyrektywy 2003/87/WE umożliwiłaby czasowe wycofanie części uprawnień i wprowadzenie ich na rynek w późniejszym okresie. Według Komisji Europejskiej takie działanie utrzymałoby ceny EUA na odpowiednim poziomie. Obecnie w wyniku kryzysu gospodarczego w Unii Europejskiej na rynku handlu uprawnieniami do emisji znajduje się nadwyżka uprawnień EUA (szacunki mówią o 1,2 mld.) przez co ich cena jest na poziomie, który według Komisji Europejskiej nie gwarantuje odpowiedniego poziomu zakresu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.

Tabela 4. Podział głosów w PE podczas głosowania w sprawie backloadingu w rozbiciu na postów z poszczególnych państw członkowskich

Kraj	Za	Przeciw	Wstrzymujący się	Nieobecni	Suma
Austria	7	9	3	0	19
Belgia	15	6	0	1	22
Bułgaria	1	15	0	2	18
Cypr	2	2	2	0	6
Czechy	5	12	4	1	22
Dania	12	0	1	0	13
Estonia	2	4	0	0	6
Finlandia	6	6	0	1	13
Francja	45	25	2	2	74
Grecja	4	10	6	2	22
Hiszpania	15	10	24	5	54
Holandia	17	9	0	0	26
Irlandia	9	1	1	1	12
Litwa	6	2	2	2	12
Luksemburg	2	4	0	0	6
Łotwa	4	4	1	0	9
Malta	1	1	0	4	6
Niemcy	48	42	1	8	99
Polska	0	51	0	0	51
Portugalia	10	3	8	1	22
Rumunia	4	21	5	3	33
Słowacja	9	2	1	1	13
Słowenia	5	2	1	0	8
Szwecja	16	4	0	0	20
Węgry	16	5	1	0	22
Wielka Brytania	31	38	0	4	73
Włochy	23	46	0	4	73
Ogółem	315	334	63	42	754

Źródło: opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych

Pierwsza polska aukcja uprawnień do emisji

W kwietniu 2013 roku odbyła się pierwsza w historii polska aukcja uprawnień do emisji gazów cieplarnianych (EUA) z rezerwy okresu rozliczeniowego 2008-2012 dla zatwierdzonych projektów wspólnych wdrożeń (JI), zgodnie z przepisami dotyczącymi zapobiegania podwójnemu liczeniu redukcji emisji w ramach EU ETS. Sprzedaży **210 417 uprawnień do emisji EUA** dokonano za pośrednictwem

internetowej Platformy aukcyjnej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Do całkowitego rozstrzygnięcia tj. sprzedaży całości wystawionego na aukcji wolumenu uprawnień EUA potrzebne były **dwie rundy sesji aukcji**.

W aukcji udział mógł wziąć każdy podmiot, który:

- ▶ posiadał rachunek w krajowym rejestrze lub innym rejestrze państwa członkowskiego Unii Europejskiej prowadzonym na zasadach określonych w rozporządzeniu KE (WE) nr 2216/2004,
- ▶ zarejestrował się na Platformie aukcyjnej GPW,
- ▶ wniósł wadium,
- ▶ legitymował się bezpiecznym podpisem elektronicznym.

Pierwsza runda sesji aukcji została przeprowadzonej w dniu **2 kwietnia 2013 r.** sprzedano **191 798 uprawnień do emisji (EUA)** po cenie rozliczeniowej **18,90 zł**. Jedynym nabywcą uprawnień była **PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.** Współczynnik popytu, czyli skumulowany wolumen wszystkich złożonych ofert w stosunku do wszystkich oferowanych do sprzedaży na aukcji uprawnień, wyniósł 1,76.

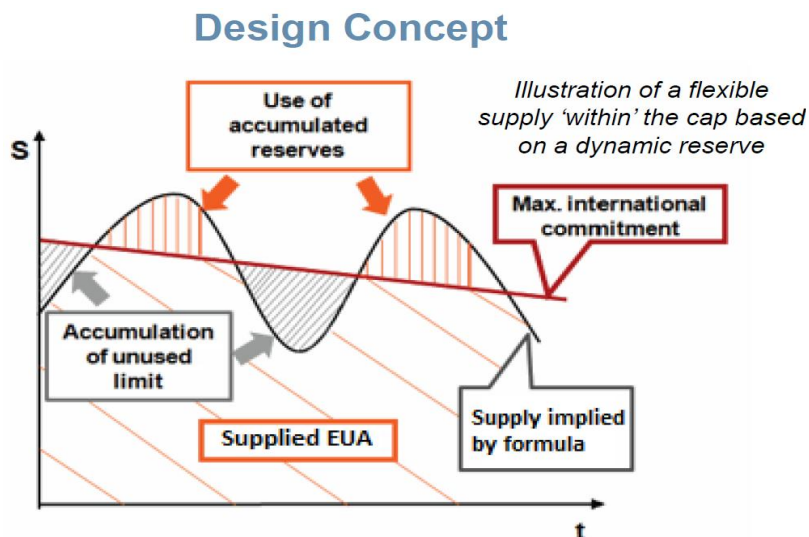
Z uwagi na fakt, że podczas rundy w dniu 2 kwietnia nie udało się sprzedać wszystkich oferowanych do sprzedaży uprawnień EUA niezbędne było przeprowadzenie dodatkowej rundy sesji aukcji. Dodatkowa runda **18 619 uprawnień EUA** została przeprowadzona w dniu **23 kwietnia 2013 r.** Zwycięskim nabywcą (18 619 uprawnień EUA) ponownie została **PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.** Cena rozliczeniowa wyniosła tym razem **11,65 zł** za

jedno uprawnienie EUA, natomiast współczynnik popytu wyniósł aż 2,78.

Nowe propozycje reformy EU ETS

W dniach 1 marca oraz 19 kwietnia 2013 r. miały miejsce dwa spotkania konsultacyjne, na których dyskutowane były propozycje Komisji w zakresie reformy EU ETS zawarte w dokumencie: *Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady – Stan europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla w 2012 r.* (więcej na temat raportu KE w biuletynie KOBiZE nr 8). Na spotkaniach poza 6 opcjami zaproponowanymi przez KE przedstawiono również szereg dodatkowych propozycji oraz modyfikacji wcześniejszych pomysłów, z których najważniejsze zostały opisane poniżej. Główną konkluzją ze spotkań była opinia Komisji, że jedynie miks

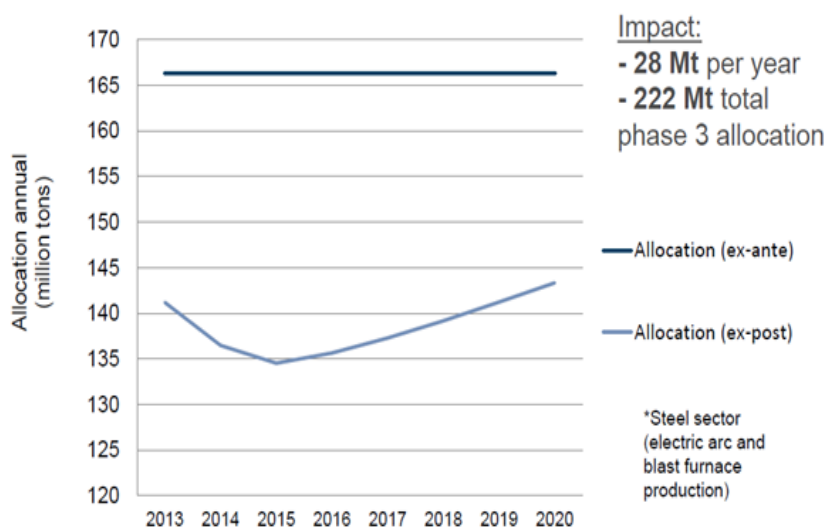
Wykres. 4. Kształtowanie capu w oparciu rezerwę uprawnień

Źródło: IETA

zaproponowanych rozwiązań pozwoli na jednoczesne usunięcie z rynku występującej nadwyżki, a tym samym wzrost cen uprawnień i pobudzenie niskoemisyjnych inwestycji, oraz zapobieganie pojawieniu się takich fluktuacji na rynku w przyszłości. Materiały ze spotkań można znaleźć na stronie internetowej Komisji ([spotkanie 1](#); [spotkanie 2](#)).

Wykres. 5. Coroczna alokacja bezpłatnych uprawnień dla sektora stalowego dla dwóch sposobów alokacji: ex-ante i ex-post

Źródło: Thomson Reuters Point Carbon

► Mechanizm cenowy

Zaproponowane przez brukselski CEPS (The Centre for European Policy Studies) rozwiązanie to sterowanie ceną uprawnień przez niezależną organizację (istniejącą instytucję unijną lub nowe ciało powołane specjalnie do tego celu) w zależności od kształtowania się cyklu gospodarczego.

► Sterowanie wolumenem

Wg IETA (International Emission Trading Association) ilość uprawnień na rynku powinna być sterowana poprzez stworzenie rezerwy uprawnień,

która będzie odpowiadać na spadki i boomy gospodarcze (wykres 4).

CEFIC (European Chemical Industry Council) proponuje alokację dynamiczną w oparciu o bieżącą produkcję. Dodatkowym rozwiązaniem byłoby stworzenie rezerwy uprawnień (analogicznie do propozycji IETA) jako buforu.

Thomson Reuters Point Carbon (TR PC) proponuje alokację na bazie produkcji bieżącej, a nie historycznej (przykład dwóch różnych sposobów alokacji dla sektora stalowego przedstawiono na wykresie 5). Wg TR PC istnieje możliwość wprowadzenia tego rozwiązania już w rozpoczętym okresie, np. dla roku 2013 brałoby się pod uwagę dane za rok 2011 i tak kolejno. Powstała różnica między przydziałem w oparciu o benchmark, a tym na bazie alokacji ex-post, która została wyliczona przez TR PC na poziomie 900 mln uprawnień, mogłaby być przeznaczona na aukcje lub usunięta z rynku.

▶ Liniowy współczynnik redukcji (linear reduction factor, LRF)

Tschach Solution (TS) przedstawił propozycję wprowadzenia mechanizmu korytarza dla LRF pomiędzy 1,74% a 2,0% (wykres 6). Dodatkowo, TS zaproponowało korektę roku bazowego, który uwzględniałby bardziej aktualne dane produkcyjne.

▶ Podział capu na poziomie sektorów

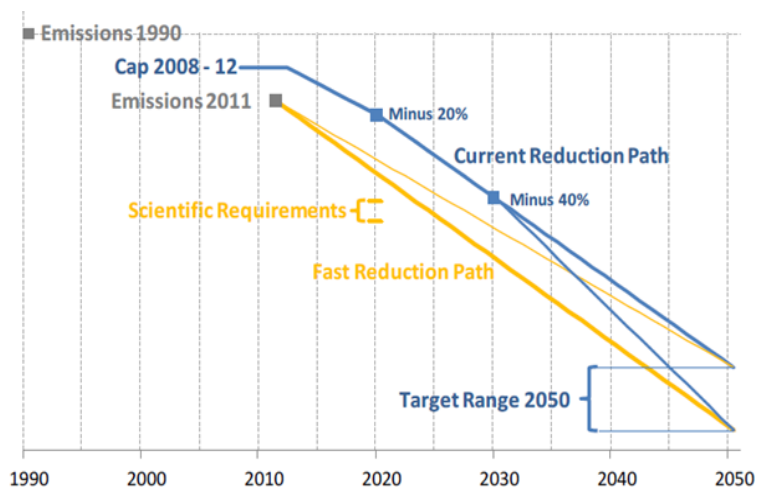
CEPI (Confederation of European Paper Industries) proponuje rozdelenie capu na poziomie poszczególnych sektorów, ponieważ mają one różne możliwości redukcji.

▶ Rozwiązania dla jednostek międzynarodowych

CCAP (Center for Clean Air Policy) proponuje 3 sposoby na uwzględnienie jednostek międzynarodowych w EU ETS w przyszłości:

- zablokowanie możliwości wykorzystywania jednostek CER/ERU od 20XX;
- CER/ERU będą stanowiły strategiczną rezerwę do stabilizacji ceny;
- utworzenie rezerwy z uprawnień, które mogłyby być przeznaczone na akcelerator innowacyjności lub wsparcie mechanizmu z art. 24a.

Wykres. 6. Kształtowanie capu dla różnych wartości LRF

Źródło: Tschach Solution

Podsumowanie zweryfikowanej emisji CO₂ z instalacji uczestniczących w EU ETS w Polsce w roku 2012

W związku z zakończeniem okresu raportowania emisji CO₂ za rok 2012 przedstawiamy pierwsze dane dotyczące zweryfikowanej wielkości emisji CO₂ w Polsce w roku 2012 z instalacji i od operatorów statków powietrznych objętych EU ETS.

Zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. nr 122 poz. 695) każdy prowadzący instalację objętą Systemem Handlu Uprawnieniami do Emisji oraz każdy operator statku powietrznego wykonujący operacje lotnicze objęte systemem był zobowiązany do przedłożenia do KOBiZE, do dnia 31 marca, raportu rocznego emisji CO₂ za rok 2012, zweryfikowanego przez jednostkę uprawnioną. Z uwagi na okres świąteczny, w tym roku ostateczny termin przedłożenia zweryfikowanego raportu przypadł na dzień 2 kwietnia. Zgodnie z art. 70 ust. 1 ww. ustawy za nieprzedłożenie raportu Krajowemu ośrodkowi w ustawowym terminie grozi kara w wysokości 10 000 euro.

Całkowita wielkość emisji w EU ETS w 2012 roku dla Polski wyniosła **197 277 704 Mg CO₂**. Wielkość ta uwzględnia zweryfikowaną emisję CO₂ w roku 2012 z instalacji objętych EU ETS wynoszącą 196 636 280 Mg CO₂, która była niższa o 3,15 % w stosunku do emisji CO₂ w roku 2011 wynoszącej 203 026 525 Mg CO₂. Do podanej wielkości emisji

z instalacji należy również doliczyć emisję CO₂ operatorów statków powietrznych wynoszącą 641 424 Mg CO₂. Porównując emisję z instalacji w roku 2012 do emisji w roku 2011 należy pamiętać, że liczba instalacji objętych EU ETS zmienia się każdego roku z uwagi na zmiany w instalacjach powodujące zejście poniżej kryteriów kwalifikujących do systemu, likwidację instalacji, czy budowę nowych obiektów. Ograniczając porównanie tylko do instalacji uczestniczących w EU ETS zarówno w roku 2011 jak i 2012 spadek emisji CO₂ jest nieco większy i wynosi 3,23 %.

Tabela 5. Porównanie zweryfikowanej wielkości emisji CO₂ w latach 2011-2012.

Branża	Emisja CO ₂ [Mg]	
	2011	2012
Elektrownie zawodowe	120 622 780	116 677 026
Elektrociepłownie zawodowe	24 199 285	23 932 448
Ciepłownie zawodowe	7 802 577	8 092 603
Elektrociepłownie przemysłowe	5 852 178	5 977 611
Hutnictwo żelaza i stali	8 131 369	8 133 027
Przemysł cementowy	11 425 789	9 736 860
Przemysł cukrowniczy	1 223 907	1 265 281
Przemysł chemiczny	4 093 360	4 110 678
Przemysł drewnopochodny	554 437	475 391
Przemysł koksowniczy	2 714 007	2 300 264
Przemysł pozostały	2 382 381	2 364 127
Przemysł rafineryjny	8 264 992	8 122 198
Przemysł szklarski	1 725 331	1 783 393
Przemysł wapienniczy	1 808 687	1 573 931
Przemysł ceramiczny	500 837	414 290
Przemysł papierniczy	1 724 608	1 677 152
Suma emisji z instalacji	203 026 525	196 636 280
Operatorzy statków powietrznych		641 424 ¹
Suma emisji w EU ETS	203 026 525	197 277 704

¹ Wielkość uwzględnia wyłącznie emisję dwutlenku węgla z operacji lotniczych wykonanych wewnątrz krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu oraz terytoriów i regionów powiązanych z tymi krajami oraz posiadających podpisany Traktat Akcesyjny z Unią Europejską.

W tabeli 5 przedstawiono porównanie wielkości emisji CO₂ w latach 2011 i 2012 dla poszczególnych branż.

Porównując wielkości emisji w kolejnych latach dla poszczególnych branż widać, że **największy wzrost emisji nastąpił w ciepłowniach zawodowych, przemyśle cukrowniczym i szklarskim**, gdzie emisje zwiększyły się **ponad 3%**. Nieco mniejszy wzrost widoczny jest dla elektrociepłowni przemysłowych. Natomiast emisje z sektora hutnictwa żelaza i stali oraz przemysłu chemicznego wzrosły tylko w nieznacznym zakresie. Pozostałe branże wykazały spadek emisji w porównaniu do 2011 roku, przy czym **największy spadek wynoszący ponad 17% odnotował przemysł ceramiczny**. Analizując wielkości emisji z poszczególnych branż należy pamiętać, że klasyfikacja instalacji do poszczególnych branż jest wewnętrzną klasyfikacją KOBiZE i może się różnić od zestawień wykonywanych przez inne instytucje i podmioty.

Światowa podaż jednostek CER

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej² wynika, że do końca kwietnia zarejestrowanych zostało 6755 projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*). Liczba jednostek CER wydanych do końca kwietnia wynosi 1308 mln. Oddzielną pulę stanowią jednostki CER wydane z projektów programowych CDM, których w sumie wydano 58,4 tys. CER. Natomiast w samym kwietniu wydano 37,2 mln CER³.

Światowa podaż jednostek ERU

Z danych publikowanych co miesiąc przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej dotyczących wydawanych jednostek ERU wynika, że do 24 kwietnia br. wydano w sumie

² www.unfccc.int

³ UNEP Risoe CDM/JI Pipeline Analysis and Database, May 1st 2013

Tabela 6. Wydawanie jednostek ERU w 2013 r.

Kraj goszczący	Ścieżka I	Ścieżka II
Bułgaria	348025	
Czechy	36737	
Estonia	3092	
Finlandia	74866	
Francja	942109	
Niemcy	1284479	
Litwa		1976676
Nowa Zelandia	251588	
Polska	3822757	
Rumunia	311211	
Rosja	7340262	
Hiszpania	1030712	
Szwecja		489538
Ukraina	117004105	455073
Belgia	400034	

Źródło: opracowanie KOBiZE na podstawie danych UNFCCC (dane z dn. 24.04.2013 r.)

792,5 mln ERU. W kwietniu wydano ok. 58,5 mln ERU, z tego ponad 55 mln ERU wydała Ukraina. Od początku 2013 r. kraj ten wydał już ponad 117 mln jednostek i jest na drugim miejscu w ilości wydanych jednostek Kioto. Na pierwszym miejscu są Chiny, które w sumie wydały do tej pory prawie 805 mln jednostek CER⁴. Jeśli chodzi o ilość wydanych ERU w kwietniu, to na drugim miejscu jest Rosja, która w kwietniu wydała ponad 6,3 mln jednostek. Tak duża liczba wydanych ERU w ostatnich miesiącach wynika prawdopodobnie z ograniczenia nałożonego rozporządzeniem wydanym przez KE (UE) NR 550/2011⁵, zgodnie z którym jednostki CER i ERU pochodzące z projektów związanych z niszczeniem trifluorometanu (HFC-23) i podtlenku azotu (N₂O) z produkcji

⁴ Carbon Market Europe, vol. 12, issue 16, 26.04.2013 r.

⁵ Rozporządzenia (UE) NR 550/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustalające, na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, pewne ograniczenia w zakresie wykorzystania międzynarodowych jednostek z tytułu projektów związanych z gazami przemysłowymi (Dz. Urz. UE z 2011 r., L149, s. 1)

kwasu adypinowego, mogły być wykorzystane do rozliczenia emisji z lat 2008-2012 tylko do 30 kwietnia 2013 r.

Tabela 6 przedstawia informacje nt. wydawania jednostek ERU od początku 2013 r.

Podaż jednostek ERU z Polski

W kwietniu w Rejestrze Unii dokonano transferu ok. 1,3 mln ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją w Polsce dziewięciu projektów wspólnych wdrożeń. Największy transfer dotyczył projektu „Katalityczna redukcja N₂O w reaktorach utleniania amoniaku instalacji kwasu azotowego w Puławach, Polska”. Natomiast całkowita liczba jednostek ERU wydanych w związku z realizacją projektów realizowanych w Polsce wyniosła dotychczas prawie 18,3 mln.

Informacje ze świata

- Sekretariat Konwencji Klimatycznej zlecił przygotowanie opracowania w jaki sposób najlepiej stworzyć fundusz, który połączy fundusze krajowe i zapobiegnie całkowitemu załamaniu największego mechanizmu offsetowego na świecie, czyli mechanizmu CDM. Wyniki analizy mają zostać zaprezentowane we wrześniu br.
- Z informacji publikowanych na portalu Point Carbon wynika, że w kwietniu zaakceptowany został plan połączenia dwóch rynków CO₂ – Kalifornii i Quebecu. Połączenie nastąpi 1 stycznia 2014 r. i doprowadzi do powiększenia największego do tej pory rynku CO₂ w Ameryce Północnej – kalifornijskiego - o 15%. Quebec przyjął cel redukcyjny na poziomie 20% do 2020 r. w stosunku do roku 1990. W związku z tym będzie prawdopodobnie importem netto uprawnień i jednostek kalifornijskich. Pierwsza wspólna aukcja planowana jest na początek 2014 r.
- W dniach 29 kwietnia – 3 maja w Bonn odbyło się spotkanie Grupy Roboczej ds. Platformy Durbanu dla Usprawnienia

Działań (ang. Ad hoc Working Group on the Durban Platform for Enhanced Action). Celem ścieżki ADP jest wypracowanie do 2015 r. nowego porozumienia klimatycznego, tak, aby weszło ono w życie nie później niż do roku 2020. Praca w ramach ścieżki ADP podzielona jest na dwa zakresy: WS1 (ang. workstream 1) - dotyczący wypracowania nowego porozumienia klimatycznego, które obejmować będzie zakresy redukcji emisji, jak i działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, finansowania klimatycznego, budowy potencjału oraz rozwoju i transferu technologii; oraz WS2 (ang. workstream 2) dotyczący podnoszenia ambicji działań do roku 2020, w tym również podnoszenia ambicji działań mitygacyjnych w celu likwidacji luki emisyjnej wobec osiągnięcia celu 2 st. C. Kolejna sesja negocjacyjna odbędzie się w czerwcu br. w Bonn.

Polska legislacja ws. CCS

Z informacji publikowanych na stronie Ministerstwa Środowiska wynika, że 30 kwietnia Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez Ministra Środowiska. Reguluje on kwestie dotyczące podziemnego składowania dwutlenku węgla. Technologia wychwytywania i podziemnego składowania CO₂ (ang. Carbon Capture and Storage - CCS) polega na jego wychwyceniu głównie z instalacji przemysłowych, transportowaniu do miejsca składowania i zatłoczeniu do izolowanej formacji geologicznej w celu trwałego przechowywania. Technologia CCS będzie na razie stosowana jedynie w przedsięwzięciach demonstracyjnych. Zgodnie z projektem ustawy, w 2015 r. zostanie

powołany Krajowy Administrator Podziemnych Składowisk Dwutlenku Węgla (KAPS CO₂). Wykonywanie zadań KAPS CO₂ zostanie powierzone Państwowemu Instytutowi Geologicznemu - Państwowemu Instytutowi Badawczemu. Jego zadaniem będzie m.in. nadzorowanie składowiska po jego zamknięciu.

Tabela 7. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w maju 2013 r.

Dzień	Wydarzenie
6-7 maja	Parlament Europejski, spotkanie Komisji ds. Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności
13 maja	Parlament Europejski, spotkanie Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii
22-23 maja	Posiedzenie Rady Europejskiej
29-30 maja	Parlament Europejski, spotkanie Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii
29-30 maja	Parlament Europejski, spotkanie Komisji ds. Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności
W maju	<p>Terminy aukcji EUA w UE*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Od 2 maja, każdy poniedziałek, wtorek i czwartek (z wyłączeniem 9 i 20 maja): Aukcja Unijna <u>3,462 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ Od 3 maja, każdy piątek: Krajowa Aukcja Niemiecka, <u>4,02 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ 8, 22 maja: Krajowa Aukcja Brytyjska, <u>4,134 mln</u> uprawnień EUA (ICE) – start od 9:00 do 11:00

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE/ECX
 Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl